

**Test na prijímacie skúšky SJL
2019**

Ukážka č. 1

Aktivity na počítači alebo na internete môžu byť príjemnou zábavou a relaxom. Nebezpečné je, ak čas trávený pri týchto aktivitách presiahne rozumnú mieru a stane sa hlavnou náplňou života človeka. Niektorí podľahnú hraniu počítačovej hry, iní sa nevie odtrhnúť od čítania. Činnosť sa stáva drogou, človek neustále potrebuje ďalšiu dávku – preto sa nadmerné trávenie času pri týchto aktivitách zaraďuje medzi tzv. nelátkové závislosti. V prípade závislosti od internetu (*netholizmus*) vlastne nejde o závislosť od samotného internetu, ale od aktivít, ktoré pripojenie na net umožňuje. Z výskumu, ktorý realizoval Výskumný ústav detskej patopsychológie vyplýva, že aktivity na internete patria medzi najčastejšie spôsoby trávenia voľného času. Zisťovalo sa, aký počet tínedžerov sa jednotlivým aktivitám venuje viac hodín denne. Obľúbené je čítanie (44 %), aktivity na sociálnych sieťach (43 %), pozeranie videí (24 %), hranie hier (20 %), vyhľadávanie a sťahovanie súborov, hudby, filmov (19 %) alebo surfovanie na internete (13 %). Tieto údaje sú obrazom toho, akými závislosťami sú deti a mládež najviac ohrození. Závislosť od počítačových hier je rizikom, ktoré sa týka už aj mladších detí, vo väčšej miere chlapcov než dievčat. Dievčatá sú viac ohrozené závislosťou na čítaní a sociálnych sieťach. V dnešnej dobe je možné byť online kdekoľvek. Pripojenie na internet má väčšina detí doma, v školách, operátori ponúkajú pripojenie cez mobilné telefóny. Deti si tak môžu aj počas vyučovania kontrolovať emaily či statusy, surfovať po internete alebo hrať online hry. Často si vôbec neuvedomujú, že ich aktivity už prestali byť obyčajnou zábavou a prerástli do závislosti, nevedia objektívne posúdiť čas, ktorý týmto aktivitám venujú. Je dôležité všimnúť si už aj prvotné signály, ktoré môže naznačovať smerovanie k závislosti (napr. časté kontrolovanie profilu na Facebooku). Je lepšie zasiahnuť v začiatkoch, závislosť je už ťažko riešiteľný problém. (K ukážke sa vzťahujú úlohy 1.-7.)

1. **Z ukážky vyplýva, že:**
  - A) závislosť na internete neexistuje
  - B) dievčatá sa skôr stanú závislé na počítačových hrách než chlapci
  - C) netholizmus patrí medzi látkové závislosti
  - D) surfovanie na internete je menej obľúbené ako pozeranie videí
2. **Urč, z koľkých jednoduchých viet je tvorené zvýraznené súvetie v texte !**
3. **Ktorá možnosť správne určuje poslednú vetu ukážky?**
  - A) jednočlenná rozvitá veta
  - B) zložené súvetie
  - C) jednoduché súvetie
  - D) jednoduchá veta s nevyjadreným podmetom
4. **Napiš, ktorý slohový postup nie je použitý v ukážke!**
5. **Urč jazykový štýl ukážky!**
6. **Vypíš z prvej vety ukážky nezhodný prívlastok!**
7. **Prvé sloveso z poslednej vety ukážky daj do základného tvaru!**
8. **Z koľkých slabík sa skladá slovo neuvedomujú (napiš číslom)?**
9. **Akým slovotvorným postupom vznikli slová sociálny a výskumník:**
  - A) skladaním
  - B) odvodzovaním
  - C) príponou
  - D) skracovaním

10. Vyber správnu možnosť vetných členov vo vete:

Skladanie lega dnes rýchlo napredovalo.

- A) predmet, podmet, príslovkové určenie času, príslovkové určenie spôsobu, prísudok
B) podmet, nezhodný prívlastok, príslovka miesta, príslovkové určenie spôsobu, prísudok
C) podmet, nezhodný prívlastok, príslovkové určenie času, príslovkové určenie spôsobu, prísudok
D) podmet, zhodný prívlastok, príslovka času, príslovkové určenie spôsobu, predmet

11. Vypíš, ktorý vzor podstatných mien sa nevyskytuje v nasledujúcej vete!

Moje okuliare boli ukryté v puzdre pod veľkým stolom v pivnici. (ulica, dub, srdce)

12. Ktorý z uvedených autorov nepatrí medzi kodifikátorov spisovnej slovenčiny?

Ludovít Štúr, Anton Bernolák, Janko Kráľ, Michal Miloslav Hodža

13. Vypíš z ukážky gramaticky správne názov inštitúcie!

14. Ktorý z uvedených autorov nepatrí medzi kodifikátorov spisovnej slovenčiny?

Ludovít Štúr, Anton Bernolák, Janko Kráľ, Michal Miloslav Hodža

Ukážka č. 2

Zajac bol rýchly bežec a neraz si kvôli tomu doberal starú korytnačku. „Aká si pomalá“, smial sa vždy, keď sa vliekla okolo, „nečudoval by som sa, keby si bola najpomalšie zviera na svete. Ty asi ani nevieš čo je to ponáhľať sa.“ Korytnačka odvetila: „Myslím, že keby som musela, vedela by som sa pohybovať rýchlo“. Zajac sa rozosmial: „To je dobré! Chceš urobiť preteky a poraziť ma?“ Korytnačka chvíľu rozmýšľala a napokon povedala: „Áno, pretekajme a porazím ťa!“ Preteky vzbudili medzi ostatnými veľký záujem. Všetky zvieratá v určený deň pozerali, ako líška odštartovala tieto zaujímavé preteky. Zajac nasadil na začiatku také tempo, že o chvíľu stratil všetkých z dohľadu. Čoskoro sa pred ním vynoril cieľ. Zrazu mu čosi prišlo na um a zastal: „Počkám na korytnačku, kým sa chudera nedoplazí až sem a pred očami jej prebehnem cieľom.“ A tak si sadol pod strom a čoskoro zaspal. Stará korytnačka zatiaľ pomaly, ale húževnato kráčala vpred, prešla popri zajacovi a napokon dorazila do cieľa. Zajaca zobudili až ovácie, ktorými ostatné zvieratá vítali korytnačku. (K ukážke sa vzťahujú úlohy 14.-19.)

15. Urč literárny žáner ukážky: A) román B) báj C) epigram D) bájka

16. Ktoré príslovie vyplýva z textu?

- A) Dvakrát meraj, raz strihaj. B) Bez práce nie sú koláče.
C) Keď si vytrvalý, aj pomaly zájdeš do cieľa. D) Ako si ustelieš, tak budeš spať.

17. Rozhodni, či text ukážky obsahuje jednočlennú vetu! áno – nie

18. Urč vid slovesa v zvýraznenej vete ukážky!

19. Vypíš všetky postavy vystupujúce v ukážke!

20. Napiš ako sa nazýva zvýraznená časť priamej reči!

21. Ktorý slovný druh vyjadruje okolnosti deja?

22. V ktorej z možností je napísané y/ý po obojakej spoluhláske?

- A) výpoveď, omylom, ukryli   B) ryžový, veľký, stoly
C) dobrých, kývať, bývanie   D) dymiť, bývala, ktorísi

23. Aký vetný sklad je v slovnom spojení zajac a korytnačka?

24. Dopln chýbajúce slovo! ..... je lyrický žáner, nápis na náhrobnom kameni, ktorý vznikol z epigramu a mal by vystihovať pochovaného.

25. Podľa akého vzoru skloňujeme prídavné meno Jankinmu ?

26. Ktorý zo spisovateľov pochádza z Oravy? Ľudo Ondrejov, Martin Kukučín, Ľudovít Štúr, J. Gregor Tajovský,

Kľúč správnych odpovedí:

1. D
2. 5 (z piatich)
3. C
4. rozprávací, opisný (stačí jeden)
5. náučný (odborný)
6. na počítači/na internete (stačí jeden)
7. byť
8. 6 /zo šiestich)
9. B
10. C
11. srdce
12. Janko Kráľ
13. Výskumný ústav detskej patopsychológie (1.písmeno je veľké, ostatné sú malé)
14. D
15. C
16. nie
17. dokonavý

18. korytnačka, zajac, liška

19. uvádzacia veta

20. príslovka/y

21. A

22. prirad'ovací

23. epitaf

24. matkin

25. Martin Kukučín